

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže jako orgán příslušný podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb. ve správním řízení č.j. S 9/01 zahájeném dne 14. února 2001 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a ve smyslu § 8a zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb., přičemž účastníky správního řízení jsou **Bijou Terra, s.r.o.**, se sídlem v Jablonci nad Nisou, U přehrady 61, IČ 62738933, **Bižuterie Česká Mincovna a.s.**, se sídlem v Jablonci nad Nisou, U přehrady 61, IČ 00012572, **ORNELA, akciová společnost**, se sídlem v Zásadě č. 317, IČ 46711538 a **PRECIOSA, a.s.**, se sídlem v Jablonci nad Nisou, Opletalova 17, IČ 00012556, ve věci povolení spojení podniků, ke kterému dochází dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb., vydává toto

r o z h o d n u t í :

1. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže dle ustanovení § 8a odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb. spojení podniků **Bijou Terra, s.r.o.**, se sídlem v Jablonci nad Nisou, U přehrady 61 a **Železnobrodské sklo a.s.**, se sídlem v Železném Brodě, Průmyslová 702, IČ 60278226, ke kterému dochází získáním 89,26 % akcií společnosti Železnobrodské sklo a.s. na základě smlouvy o úplatném převodu cenných papírů uzavřené mezi Fondem národního majetku České republiky, se sídlem v Praze, Rašínovo nábřeží 42 a Bijou Terra, s.r.o., se sídlem v Jablonci nad Nisou, U přehrady 61 **povoluje** s následujícím omezením nezbytným pro ochranu hospodářské soutěže:

2. Účastníku řízení **Bijou Terra, s.r.o.** se ukládá do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí učinit taková opatření, aby po dobu nejméně 10 let od právní moci tohoto rozhodnutí společnost Železnobrodské sklo a.s. zachovala dodávky skleněných technických kuliček a polotovarů pro výrobu bižuterie svým odběratelům v České republice, minimálně v rozsahu dodávek v roce 2000, pokud nebude vzájemnou dohodou s těmito odběrateli dohodnuto jinak.

3. Účastníkům řízení **Bižuterie Česká Mincovna a.s., ORNELA, akciová společnost a PRECIOSA, a.s.** se ukládá, aby po dobu nejméně 10 let od právní moci tohoto rozhodnutí zachovali dodávky skleněných technických kuliček, skla ve tvaru tyčí a polotovarů pro výrobu bižuterie stávajícím odběratelům v České republice, včetně dodávek ze společnosti Jizerské sklo, a.s. a to minimálně v rozsahu dodávek v roce 2000, pokud nebude vzájemnou dohodou s těmito odběrateli dohodnuto, či v návaznosti na plnění bodu 4 omezení zajištěno, jinak.

4. Účastníku řízení **ORNELA, akciová společnost** se ukládá do 90 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí nabídnout k odkoupení jeho majetkové podíly ve společnosti Sklářská surovina s.r.o. do výše podílu při založení společnosti Sklářská surovina s.r.o. s tím, že jednotlivé 5% podíly budou nabídnuty se závazkem dle bodu 3 tohoto rozhodnutí zakládajícím společníkům společnosti Sklářská surovina s.r.o., kteří v současné době již společníky společnosti Sklářská surovina s.r.o. nejsou.

5. Účastníkům řízení **Bijou Terra, s.r.o., Bižuterie Česká Mincovna a.s., ORNELA, akciová společnost a PRECIOSA, a.s.** se ukládá do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí odstranit personální propojení mezi společníky společnosti Bijou Terra s.r.o. a společností Sklářská surovina s.r.o. a Jizerské sklo a.s., a to na úrovni členů představenstev, dozorčích rad, případně jednatelů a vrcholového managementu společnosti.

6. Účastníkům řízení **Bijou Terra, s.r.o., Bižuterie Česká Mincovna a.s., ORNELA, akciová společnost a PRECIOSA, a.s.** se ukládá od data právní moci rozhodnutí po dobu 10 let zasílat Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže písemné vyhodnocení plnění bodu 2 a 3 tohoto rozhodnutí, a to vždy za uplynulý kalendářní rok, nejpozději do konce ledna následujícího roku.

Odůvodnění

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 14. února 2001 návrh na zahájení řízení o povolení spojení podniků ve smyslu § 8a zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona 132/2000 Sb. (dále jen „zákon“), který podaly společnost Bijou Terra, s.r.o., se sídlem v Jablonci nad Nisou, U přehrady 61, IČ 62738933 (dále jen „Bijou Terra“) a společnost Železnobrodské sklo a.s., se sídlem v Železném Brodě, Průmyslová 702, IČ 60278226 (dále jen „ŽBS“). V návrhu se uvádí, že ke spojení podniků dochází získáním výhradní kontroly společností Bijou Terra nad společností ŽBS zakoupením 211.046 kusů veřejně obchodovatelných akcií v zaknihované podobě na majitele po 1.000,-Kč jmenovité hodnoty, což představuje 89,26 % základního jmění společnosti ŽBS, a to od Fondu národního majetku ČR na základě rozhodnutí vlády ČR o výsledcích veřejného výběrového řízení. Smlouva o úplatném převodu cenných papírů byla uzavřena 19. března 2001.

Společným podáním návrhu na zahájení správního řízení se společností Bijou Terra a ŽBS staly účastníky řízení. Dne 12. března 2001 vydal Úřad procesní rozhodnutí, v němž odejmul postavení účastníka řízení společnosti ŽBS. Pokud jde o účastníky správního řízení o povolení spojení podniků, k němuž došlo podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně hospodářské soutěže, účastníkem je osoba nebo více osob, které získaly kontrolu nad jiným subjektem zákonem stanoveným způsobem. Za účastníka řízení se nepovažuje subjekt prodávající ani subjekt, jehož akcie jsou předmětem transakce, neboť v souladu se zněním § 12 zákona o jejich právech a povinnostech stanovených zákonem o ochraně hospodářské soutěže není v řízení o povolení rozhodováno. S ohledem na shora uvedené došlo dne 5. dubna 2001 k rozšíření okruhu účastníků řízení o společnosti Bižuterie Česká Mincovna a.s., se sídlem v Jablonci nad Nisou, U přehrady 61, IČ 00012572 (dále jen „BČM“), ORNELA, akciová společnost, se sídlem v Zásadě č. 317, IČ 46711538 (dále jen „Ornela“), PRECIOSA, a.s., se sídlem v Jablonci nad Nisou, Opletalova 17, IČ 00012556 (dále jen „Preciosa“).

Podkladem pro rozhodnutí jsou především materiály a informace poskytnuté účastníky řízení, a to vyplněný dotazník Úřadu se základními informacemi o spojení podniků a jeho účastnících, zpracovaný společností Bijou Terra a ŽBS, doplněný v přílohách o výpisy z obchodního rejstříku zúčastněných společností, výroční zprávy a zprávy auditora za rok 1998 a 1999, přehledy a informace o činnosti spojovaných společností, jejich obratu, postavení na trzích a o ostatních soutěžitelích. Správní spis rovněž obsahuje doklad o zaplacení správního poplatku.

Úřad seznámil s připravovaným spojením podniků veřejnost prostřednictvím oznámení v Obchodním věstníku, kde v č. 09/01 ze dne 28. února 2001 byla zveřejněna výzva k podání případných námitek proti spojení. Ve stanovené lhůtě nebyla Úřadu doručena žádná námítka proti chystanému spojení podniků soutěžitelů.

Účastníci řízení byli seznámeni ve smyslu § 12 odst. 6 zákona s výsledky šetření dne 5. dubna 2001. Všichni shodně uvedli, že k předloženému spisu nemají připomínek a další dokazování nenavrhují.

1. Charakteristika a vzájemné propojení spojovaných subjektů

Akciová společnost ŽBS vznikla v roce 1994 transformací ze státního podniku Železnobrodské sklo. Podniká v oblasti sklářského průmyslu jako je výroba a prodej uměleckých a užitkových výrobků ze skla, broušení a leptání skla, apod. Výrobky společnosti, zejména pak bižuterie, nacházejí uplatnění zčásti na domácích, většinou však na zahraničních trzích.

Akciová společnost BČM svou činností navazuje na dlouhodobou tradici výroby bižuterie v jabloneckém regionu. V současné době se společnost specializuje na výrobu kovové bižuterie a je významným světovým výrobcem štrassové bižuterie. Kromě klasického bižuterního programu, se společnost zabývá další sklářskou výrobou a poskytuje služby ostatním výrobcům bižuterie zejména v povrchových úpravách.

Akciová společnost Ornela vznikla v roce 1992 privatizací dvou státních podniků (České perličky, Desenské sklárny). Společnost je činná v oblasti sklářské výroby, výroby bižuterních polotovarů a stejně jako společnost BČM využívá zkušenosti v oboru sklářské s bižuterní výroby s mnohaletou tradicí.

Akciová společnost Preciosa vznikla privatizací státního podniku a její podnikatelské aktivity jsou orientovány na výrobu skleněných, broušených a leštěných polotovarů pro výrobu bižuterie. Společnost se v uvedeném oboru řadí mezi přední světové vývozce.

Společnost Bijou Terra byla založena v roce 1995 jediný zakladatelem BČM za účelem podnikání zaměřeného na odprodej starších zásob bižuterie. Od roku 1999 společnost ovládají BČM, Ornela a Preciosa. Do dočasou obchodní činnosti ukončila koncem roku 2000 a v současné době se společnost připravuje na koncernové řízení majetkových účastí, zejména společnosti ŽBS a dále vytváření společné exportní politiky.

Obraty všech společností v rámci České republiky i z pohledu celosvětového za rok 1999 a 2000 jsou součástí spisu a jejich hodnocení a vzájemné porovnání posouzení bylo součástí rozhodování o spojení podniků, jež je předmětem tohoto správního řízení.

Pokud se týká majetkového a personálního propojení mezi společnostmi, které se vztahuje k posuzovanému spojení podniků, je nutno uvést následující.

Společnost Bijou Terra není doposud majetkově propojena na jinou společnost, ani statutární zástupci nejsou zastoupeni v rozhodovacích, kontrolních či výkonných orgánech jiných společností.

Společnost BČM je majetkově propojena se společností Bijou Terra, Ornela a Sklářská surovina, personálně potom se společnostmi Sklářská surovina, s.r.o. a Jizerské sklo, a.s. na úrovni rozhodovacích orgánů. Jejimi akcionáři s vyšším než 10% podílem jsou společnosti BTC, a.s., Creditanstalt IB a BIAG.

Společnost Ornela vlastní majetkové podíly ve společnostech Sklářská surovina, s.r.o. a Jizerské sklo, a.s. přičemž je personálně propojena na společnost Sklářská surovina, s.r.o. na úrovni rozhodovacího orgánu a Jizerské sklo, a.s. na úrovni dozorčího orgánu společnosti. Hlavními akcionáři společnosti jsou zaměstnanci a BČM.

Společnost Preciosa nemá kromě společnosti Bijou Terra další majetkové účasti a neexistuje personální propojení s jinými společnostmi. Jediným akcionářem společnosti je NLT a.s.

Z podkladů předložených účastníky řízení bylo zjištěno, že společnost Bijou Terra, kontrolovaná společnostmi BČM, Ornela a Preciosa, by se po povolení spojení podniků stala většinovým akcionářem, držícím 89,4% akcií ŽBS, přičemž dalšími akcionáři jsou město Železný Brod a společnost Blomberg Invest and Trade, a získala by tak nad společností ŽBS kontrolu.

Dle § 8a odst. 1 spojování podniků, které narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž, podléhá povolení Úřadu. Za narušení hospodářské soutěže se považuje, jestliže spojením podniků přesáhne jejich podíl 30 % celkového obrátu na celostátním nebo místním trhu daného zboží.

Úřad v souladu s citovaným ustanovením zkoumá, zda se jedná o spojení podniků. Za spojení podniků se ve smyslu § 8 zákona mj. považuje i případ, kdy jedna nebo více osob, které již kontrolují jeden podnik, získají přímou nebo nepřímou kontrolu nad celkem nebo podstatnou částí jiného podniku, zejména získáním akcií, obchodních nebo členských podílů, jak je uvedeno v § 8 odst. 2 písm. a) zákona. V daném případě společnost Bijou Terra získala přímou kontrolu nad společností ŽBS a současně společnostmi BČM, Ornela a Preciosa tak získaly nad stejnou společností společnou nepřímou kontrolu.

Dále Úřad zkoumá, zda v důsledku spojení dojde nebo může dojít k narušení hospodářské soutěže, přičemž tento případ nastane, když spojením podniků přesáhne jejich

podíl 30 % celkového obrátu na celostátním nebo místním trhu daného zboží (tj. na relevantním trhu). Úřad je tedy povinen vymezit relevantní trh a stanovit podíl soutěžitelů na tomto trhu.

2. Relevantní trh

I když pojem relevantní trh není v zákoně definován, obecně lze říci, že za relevantní trh se pokládá místo, kde dochází ke střetu nabídky a poptávky v reálném čase. Věcně relevantní trh obvykle zahrnuje veškeré výrobky či služby, které spotřebitelé ohledně jejich vlastností, ceny a předpokládaného účelu použití pokládají za zaměnitelné nebo zastupitelné. Po stránce geografické se relevantním trhem rozumí oblast, ve které zúčastnění podnikatelé nabízejí relevantní produkty nebo služby, ohledně kterých jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a která se odlišuje od sousedních oblastí znatelně jinými soutěžními podmínkami. Relevantní trh se z hlediska času zkoumá pouze v případě, když v konkrétním okamžiku nebo období jsou soutěžní podmínky výrazně jiné než v obdobích ostatních.

Úřad pro vymezení relevantního trhu a postavení účastníků řízení vycházel z údajů za rok 2000.

Věcné vymezení relevantního trhu

- trh hotové bižuterie
- trh polotovarů pro výrobu bižuterie
- trh technických skleněných kuliček
- trh skla ve tvaru tyčí
- trh stropních a nástěnných svítidel
- trh užitkového skla a porovnatelných výrobků z keramiky

Při věcném vymezení relevantních trhů, na nichž spojují se podniky působí, se Úřad zabýval možnou zaměnitelností hotové bižuterie, polotovarů pro výrobu bižuterie, technických skleněných kuliček, skla ve tvaru tyčí, stropních a nástěnných svítidel a užitkového skla s jinými druhy výrobků. Úřad konstatuje, že polotovary pro výrobu bižuterie, hotová bižuterie, technické skleněné kuličky, sklo ve tvaru tyčí a stropní a nástěnná svítidla nejsou zaměnitelná s jinými druhy výrobků pro svou jedinečnost a nezastupitelnost. Užitkové sklo, zahrnující vázy, mísy, sošky, popelníky, svícny a jiné užitkové předměty, je nahraditelné srovnatelnými předměty z keramiky. Z toho důvodu vymezil úřad trhy po věcné stránce tak, jak výše uvedeno.

Geografické vymezení relevantního trhu

Úřad konstatuje, že podmínky soutěže na jednotlivých výrobních trzích jsou uvnitř území České republiky homogenní, a proto byly výše uvedené trhy z hlediska geografického vymezeny územím celé České republiky.

Časové vymezení relevantního trhu

Z hlediska časového se v tomto správním řízení jedná o trhy trvalé, tvořené pravidelně se opakujícími dodávkami. Dodávky nepodléhají v průběhu kalendářního roku větším výkyvům.

3. Postavení spojovaných subjektů na trhu

Pro vymezení podílů spojovaných podniků na celkových obratech dosahovaných na relevantních trzích bylo hodnoceno období roku 2000, přičemž bylo přihlédnuto ke skutečnosti, že společnost Bijou Terra na tuzemském trhu nepůsobí. Na tuzemský trh však dodávají své výrobky společníci tohoto účastníka řízení, kterými jsou BČM, Ornela a Preciosa a jimi kontrolované subjekty. Na tuzemský trh dodává své výrobky i kupovaná společnost ŽBS.

Na trhu **hotové bižuterie** účastník řízení společnost Bijou Terra nepůsobí, působí na něm však jeho tři společníci – společnosti Ornela, BČM a Preciosa. Dále na trhu působí kupovaná společnost ŽBS a několik desítek dalších soukromých subjektů, z nichž čtyři subjekty s největším objemem zjištěných dodávek jsou Bijoux Estrela s.r.o., OPÁL Jablonec n.N. s.r.o., GaB Bijoux, s.r.o. a Ing. Jaromír Schubert-výroba bižuterie. Dovoz hotové bižuterie se pohybuje průměrně kolem 40 % trhu. Podíl spojujících se podniků nedosahuje 30 % na výše vymezeném relevantním trhu, neboť tuzemská poptávka má zanedbatelnou úroveň. Převážná část produkce je určena pro zahraniční trhy. Silný vliv na situaci na trhu má rovněž dovoz, pro který nejsou stanovena žádná omezení.

Trh **polotovaru pro výrobu bižuterie** zahrnuje skleněné bižuterní perle a perličky, skleněné bižuterní kameny, kovové polotovary pro bižuterní průmysl a skleněné výlisky pro další zpracování v bižuterní výrobě. Na trhu polotovarů pro výrobu bižuterie působí společnost Ornela, BČM, Preciosa, ŽBS a subjekty, které polotovary pro výrobu bižuterie dováží. Ornela, BČM, Preciosa a ŽBS společně zaujímají podíl, který přesahuje 30 % relevantního trhu. Dovoz tvoří asi 25 % trhu. I v tomto případě je část produkce exportována do zahraničí. Tuzemské dodávky jsou předmětem kooperací do výroby hotové bižuterie. Vzhledem k tomu, že většina produkce hotové bižuterie je exportována, je poptávka po polotovarech pro výrobu bižuterie ovlivňována poptávkou po hotové bižuterii na zahraničních trzích.

Na trhu **technických skleněných kuliček** působí účastník řízení Ornela a ŽBS. Od roku 2000 dodává technické skleněné kuličky na trh České republiky společnost EcoGlas Ginzl, s.r.o. Dovoz zaujímá asi 20 % trhu. Ornela a ŽBS společně zaujímají podíl, který přesahuje 30 % relevantního trhu. Velká část produkce je určena pro zahraniční trhy, přičemž v tuzemsku jsou technické kuličky používány zpracovateli pigmentů, barev a laků.

Na trhu **skla ve tvaru tyčí** působí účastník řízení Ornela a společnost JIZERSKÉ SKLO a.s., v níž drží majoritní podíl akcií společnost Sklářská surovina, s.r.o., jež je společně kontrolována účastníky řízení Ornela, BČM a Preciosa. Dále sklo ve tvaru tyčí dodávají na trh České republiky subjekty Sklářny Kavalier, a.s., PAS JABLONEC a.s. a ing. Miloslav Holman. Podíl spojujících se podniků na vymezeném relevantním trhu výrazně přesahuje 30 %. Dodávky na tuzemský trh jsou určeny pro další zpracování v rámci bižuterní výroby. Drtivá část takto zpracovaných výrobků je v konečné fázi předmětem exportu ve formě polotovaru nebo hotové bižuterie.

Na trhu **stropních a nástěnných svítidel** ani na trhu **užitkového skla** a porovnatelných výrobků z keramiky podíl spojujících se podniků nedosahuje 30 %, neboť konkurenční prostředí v dané oblasti je velmi dobré s velkým počtem soutěžitelů.

4. Posouzení újmy hospodářské soutěže a hospodářských výhod spojení

Na základě výše uvedeného dospěl Úřad k závěru, že dané spojení podniků může narušit hospodářskou soutěž, neboť spojením podniků přesáhne jejich podíl 30 % na jmenovaných trzích.

Úřad spojení povolí, jestliže soutěžitelé prokáží, že újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese. V ostatních případech Úřad spojení nepovolí (§ 8a odst. 2 zákona).

V další fázi šetření se Úřad zabýval dopady tohoto spojení na hospodářskou soutěž, resp. zkoumal újmu, která v důsledku spojení může vzniknout, přičemž újmu je třeba spatřovat již v samotném faktu narušení soutěže. Jedná se zejména o snížení počtu vzájemně si konkurujících subjektů a v založení nebo posílení dominantního postavení soutěžitele. Újma se projevuje negativním vývojem struktury daného trhu, jehož důsledkem je narušení funkcí hospodářské soutěže.

Pokud jde o získání nebo upevnění dominantního postavení, je třeba v první řadě zkoumat zejména absolutní podíly spojovaných soutěžitelů na trhu, jakož i vývoj těchto podílů z časového hlediska. Z podkladů je patrné, že společnosti BČM, Ornela a Preciosa již před spojením zaujímaly ve smyslu § 9 odst. 2 zákona na několika trzích dominantní postavení. V důsledku spojení dochází k posílení tohoto dominantního postavení, a to s důsledky zejména na trhu skleněných technických kuliček, polotovarů pro výrobu bižuterie a hotové bižuterie, příp. na trhu skla ve tvaru tyčí.

Obdobným způsobem postupuje i Komise ES, dle které je absolutní podíl klíčovým kritériem v rámci celkového posouzení, zda v důsledku spojení dochází k posílení dominantního postavení ve smyslu Nařízení Rady (EHS) č. 4064/89 z 21. prosince 1989 o kontrole spojování podniků. Komise ES zpravidla vždy za posílení dominantního postavení považuje případy, kdy podíl soutěžitelů na trhu přesahuje 70 % (srov. případy *Alcatel/Telettra* ze dne 12. 4. 1991, *Tetra Pak/Alfa-Laval* ze dne 19. 7. 1991, *Orkla/Volvo* ze dne 20. 9. 1995, *Linde/AGA* ze dne 9. 2. 2000).

Zvláštní pozornost věnuje Úřad vývoji podílů soutěžitelů na trhu. Pokud se dá předpokládat, že podíly na trhu nejsou stabilní, pak sice může docházet v daném čase k posílení dominantního postavení, ale s ohledem na budoucnost tomu tak nemusí být. Zvláštní roli hraje vývoj podílů na dynamicky se rozvíjejících inovačních trzích, na kterých dochází často ke střídání vedoucí pozice, kdy vysoký podíl nemusí vést k posílení dominantního postavení. Jak však vyplývá z výše uvedených informací, podíly zúčastněných společností jsou poměrně stabilní, a tak i dle tohoto kritéria dochází v důsledku spojení k posílení dominantního postavení.

Dále Úřad přihlíží k relativnímu podílu a aktuální soutěži na trhu, přičemž relativní podíl závisí na počtu a síle ostatních soutěžitelů. V rámci uvedeného hlediska se hodnotí odstup mezi tržními podíly spojujících se subjektů a podílů zbývajících soutěžitelů. V daném případě Úřad poukazuje na značný odstup od dalších soutěžitelů, jimiž jsou desítky drobných výrobců, kteří ani v současné době, ani v nejbližší budoucnosti nemohou výrazně ovlivnit rozložení sil v dané oblasti.

Úřad může také přihlídnout k dalším kritériím, jako je potenciální soutěž a bariéry vstupu na trh. Očekávaný vstup na trh nového silného soutěžitele může relativizovat skutečnost, že došlo v důsledku spojení k ovládnutí trhu. Zvláštní pozornost je třeba věnovat situaci na národním trhu v souvislosti s vývojem na trzích v zahraničí, neboť i v případě, že daný soutěžitel má vysoký podíl na národním trhu, lze v budoucnu počítat se soutěží z dalších zemí. Na druhé straně je však nutno v komoditách, jež jsou předmětem tohoto správního řízení, zohlednit historii a tradici české výroby a s tím související postavení a význam na celosvětových trzích.

Pokud jde o bariéry vstupu na trh, nejsou známy žádné překážky, které by bránily vstupu nových soutěžitelů na uvedené trhy. Trh České republiky je otevřený, administrativní

a investiční bariéry jsou středně náročné. V dané oblasti je vstup na trh v rozhodující míře problémem organizačním, případně investičním pro pořizovací náklady na výrobní zdroje. Neexistují omezení v podobě patentů, know-how a jiných práv duševního vlastnictví.

Šetřením Úřadu dále nebylo potvrzeno, že by spojující se subjekty bránily soutěži na trhu, což lze doložit i tím, že ostatní soutěžitelé nevyjádřili žádné námitky k předmětnému spojení. Zde je třeba poukázat na skutečnost, že bránění v hospodářské soutěži je zakázáno § 9 zákona. Smyslem tohoto ustanovení je ochrana před soutěž ohrožujícím či narušujícím jednáním ze strany dominantních subjektů. Ustanovení § 8 a násl. zákona plní jinou funkci, kterou je zajištění zdravého soutěžního prostředí. Proto nelze vycházet z toho, že se některý z posuzovaných subjektů dosud protiprávního jednání ve smyslu § 9 zákona nedopustil. Nelze ani přikládat zvláštní důležitost tomu, že žádný z ostatních soutěžitelů nevyjádřil ke spojení své námitky. Případné námitky jsou pouze pomůckou k objektivnímu posouzení případu ze strany Úřadu.

V souvislosti se shora uvedenými dopady spojení na hospodářskou soutěž, resp. újmou, která v důsledku spojení vznikne nebo může vzniknout, se Úřad zabýval hospodářskými výhodami spojení, které byly uvedeny účastníkem řízení ve smyslu § 8a odst. 2 zákona, přičemž pojem „hospodářské výhody“ zákon nedefinuje. Spojení přináší hospodářské výhody těmto subjektům téměř vždy, protože nelze předpokládat, že by měly zájem se vlastním jednáním poškozovat. Z této skutečnosti lze odvodit, že se ve smyslu citovaného ustanovení nejedná především nebo výlučně o výhody těchto subjektů. Hospodářské výhody nejsou čistě soutěžním kritériem, jsou proto Úřadem zvažovány z pohledu veřejného zájmu. Podstatu tohoto zájmu je třeba spatřovat zejména na straně poptávky, tzn. je třeba věc posuzovat z hlediska spotřebitele. Hospodářské výhody jsou dány, jestliže spojení z dlouhodobého hlediska přináší nebo přinese spravedlivý podíl výsledných výhod i spotřebitelům, resp. odběratelům.

Účastníci řízení uvedli, že společnosti BČM, Ornela a Preciosa představují nejvýznamnější složku integračního uskupení, jehož účelem je racionalizace hospodářské činnosti jeho účastníků s cílem posílit konkurenční schopnost jimi vyráběných komodit na zahraničních trzích, zvýšit exportní výkonnost českého bižuterního průmyslu a zlepšit podmínky zúčastněných stran při exportu zboží.

Důvodem integračního procesu v českém bižuterním průmyslu je enormně narůstající tlak konkurence a hrozící oslabování pozice českého bižuterního zboží na světovém trhu, vytváření duplicitních, málo vytížených kapacit, vedoucích k finančnímu vyčerpávání bižuterních firem a snižování jejich zisku, z čehož profitují zejména distribuční struktury v zahraničí. Z těchto skutečností vyplývá pro výrobce bižuterie jabloneckého regionu naprostá nezbytnost opatření s cílem posílení pozice českého zboží. Výsledkem by tedy mělo být uspořádání s hlubším majetkovým propojením zainteresovaných subjektů, které z hlediska synergických efektů většího celku umožní vytvoření silného finančního zázemí pro masivní investice nejen do výrobní základny, ale především do výzkumu a vývoje s cílem udržení dostatečného náskoku před celosvětovou konkurencí, představovanou zejména dálnévýchodními výrobci. Současně tím bude umožněno soustředění finančních prostředků pro rozvoj komodit, které se nacházejí na maximu konjunkturálního cyklu a spolu s tím i pro dočasnou podporu a rozvoj komodit, které se nacházejí na minimu konjunkturálního cyklu. S tím souvisí další výhoda, kterou nelze opominout, a to je pružnost ve využívání pracovních sil bez nutné ztráty jejich kvalifikace v případě jejich nevyužití v době konjunkturální deprese té či oné komodity.

Z hlediska zajištění dlouhodobých odbytových potřeb ŽBS, vyplývajících nejen ze současných kapacitních možností, ale i rozvojových plánů, považují účastníci řízení za

optimální plně využít celosvětového teritoriálního záběru, distribučních prostředků a forem kterými disponují největší bižuterní exportéři v České republice. Zajistí se tak vyšší exportní výkonnosti společnosti ŽBS včetně efektivnosti, přičemž se očekává celkové snižování nákladů na obchodní služby.

Skutečnost, že účastníci řízení dávají k dispozici pro současné i budoucí odbytové potřeby ŽBS výše uvedené vývozní i prodejní struktury, které svým teritoriálním rozsahem a šíří prodejního sortimentu nemají v tomto oboru ve světě srovnání, má pro další ekonomický rozvoj a stabilitu ŽBS zcela zásadní význam.

Jako další výhodu spojení označili účastníci řízení posílení tradičních kooperačních vazeb v rámci bižuterního průmyslu. ŽBS, které je mj. producentem významné části komodit skleněné bižuterie, je historicky jedním z pilířů tohoto odvětví. Jedná se především o skleněné voskované perle a bižuterii z nich, skleněné perle ohněm leštěné a bižuterii z nich, skleněné perle vinuté a bižuterii z nich, skleněné výlisky pro další zpracování, skleněné knoflíky apod. Uvedené výrobky tvoří přirozenou součást širšího souboru komodit skleněné bižuterie a skleněných komponentů pro její výrobu, jako jsou skleněné kameny, mačkané perle, skleněné perličky atd. Technologie a tradiční know-how, kterými ŽBS disponuje, umožňují i jejich aplikace na ostatní výše zmíněné skupiny výrobků, což výrazně posiluje celkový inovační potenciál české skleněné bižuterie a tím i udržení a zvýšení exportní schopnosti nejen samotné společnosti ŽBS, ale i celého odvětví.

Soutěžitelé zdůrazňují, že případné narušení kooperačních vazeb a kapacit by mohlo přímo ohrozit konkurenceschopnost oboru na světovém trhu jako celku.

Zabezpečení investičního rozvoje je z pohledu účastníků řízení považováno za jednu z nejvýznamnějších výhod spojení. Předpokládá se totiž zajištění revitalizace technického rozvoje v oblasti technologií, které jsou klíčové pro další rozvoj ŽBS, a dále poskytnutí zcela nových technologií, know-how i finančního zabezpečení. Jedná se zejména o oblast tavení a tvarování skla, technologii výroby broušených perlí - ohňovek a celou rozsáhlou oblast povrchových úprav skleněných výrobků.

Zajištění zaměstnanosti je další uvedený pozitivní dopad spojení. Rozhodujícím parametrem pro zachování zaměstnanosti v odvětví skla a bižuterie je především udržení a zvýšení exportní konkurenceschopnosti. Účastníci řízení jsou si zvláště vědomi toho, že udržení a zvýšení konkurenceschopnosti skleněné bižuterie je mimořádně důležité pro udržení zaměstnanosti v ŽBS, které představuje rozhodující zdroj pracovních příležitostí v regionu Železný Brod a okolí.

Shrnutí efektů posuzovaného spojení:

- Posílení konkurenceschopnosti české bižuterie na zahraničních trzích využitím synergičtých efektů plynoucích z komplexnosti komoditního rozsahu, racionálního využívání nezměněných kooperačních vazeb v regionu bez nutnosti jejich náhrady, koordinace obchodní a cenové politiky na zahraničních trzích a využití obchodního potenciálu integračního uskupení.
- Zvýšení exportní výkonnosti bižuterního průmyslu a přínosů exportu české bižuterie jako dlouhodobého nezanedbatelného příjmového článku devizové bilance České republiky.
- Zajištění odbytu produkce ŽBS a jeho efektivního vývoje jako základních předpokladů pro udržení zaměstnanosti v oblasti regionu.

Úřad po zhodnocení předložených podkladů dospěl k závěru, že pokud jde o rozvoj výzkumu a vývoje, koncentrace umožní spojení zejména finančních prostředků, což může vést k vývoji a vzniku nových technologií a k inovaci stávající techniky. To se v konečném

důsledku může projevit jako výhoda pro spotřebitele, neboť nové technologie zpravidla vedou ke zkvalitnění produkce a úspoře nákladů, a to i energetických.

Za výhodu z celkového makroekonomického pohledu lze považovat export zboží do zahraničí.

6. Posouzení dopadu spojení

Úřad se dále zabýval dopady tohoto spojení na hospodářskou soutěž ve vztahu k hospodářským výhodám, které účastník řízení uvedl, resp. prokázal. Na relevantních trzích shora uvedených dle Úřadu nedojde v důsledku povoleného spojení k vážnému narušení hospodářské soutěže. Je tomu tak zejména s ohledem na možnost vstupu dalších soutěžitelů na daný trh a na možnost konkurence ze strany subjektů, které zatím působí v zahraničí, případně tuzemských subjektů, jež mohou posílit své dosavadní postavení na trhu. Tyto skutečnosti mohou zajistit udržení dostatečně konkurenčního prostředí, a to především v případech pokusu dominantních subjektů jednat na úkor spotřebitelů. Úřad vzal také v úvahu, že se jedná o perspektivní trhy, kdy řada malovýrobců z důvodu zastaralých či dosluhujících technologií začíná přecházet na dodávky od soutěžitelů, a tak lze předpokládat rozvinutou soutěž mezi stávajícími dodavateli, příp. její zostření na základě vstupu dalších soutěžitelů na trh. V daném případě dospěl Úřad k závěru, že výhody spojení převažují nad újmou, která by mohla v důsledku spojení vzniknout.

Pro další posouzení Úřad charakterizoval strukturu trhu v daném oboru jako oligopolní, kdy na straně nabídky stojí několik subjektů a na straně poptávky velké množství subjektů všech velikostí (z pohledu výše odběrů). Tato tržní struktura může být na straně nabídky tvořena soutěžiteli, jejichž tržní síla může být srovnatelná, nebo soutěžiteli, z nichž jeden je dominující. O druhém typu trhu obecně platí, že cena a množství se liší od ceny a množství v podmínkách dokonalé konkurence v tom smyslu, že ceny jsou vyšší a klesá nabízené množství. Omezování konkurence pak dále způsobuje další růst cen při poklesu nabízeného zboží. Nelze také opomenout riziko, že se dominantní soutěžitel stane cenovým vůdcem, kdy dává ostatním soutěžitelům najevo svou představu o tom, jaká by na trhu měla být cena a ostatní soutěžitelé se této ceně do určité míry přizpůsobují.

V daném případě strany spojení, včetně společnosti ŽBS, měly již před spojením významný podíl na relevantních trzích. Po spojení se dominantní postavení soutěžitelů upevní. Je tedy zjevné, že na základě spojení dochází k negativnímu vývoji struktury trhu. V důsledku tohoto vývoje nelze vyloučit negativní vývoj soutěže na trhu s dopady na spotřebitele, jak bylo uvedeno v předchozím odstavci. Zvrátit tuto skutečnost by teoreticky mohl vstup silného soutěžitele na trh, což však nelze v blízké době očekávat.

K výhodám spojení se Úřad vyjádřil již výše, přičemž za rozhodující považuje možnost rozsáhlejšího a efektivnějšího výzkumu a vývoje a současně podstatné zvýšení investic. Uvedené výhody dostatečně nevyvažují negativní důsledky ze spojení podniků plynoucími pro hospodářskou soutěž, jak bylo shora popsáno.

7. Stanovení omezení

S ohledem na výše uvedené skutečnosti dospěl Úřad k závěru, že je nezbytné zachovat určité parametry soutěžního prostředí v tom segmentu trhu, kde dochází nebo může docházet v důsledku spojení podniků k hlavnímu narušení hospodářské soutěže. Za přiměřené opatření Úřad považuje omezení účastníků řízení v podobě zajištění stávajících dodávek bižuterních výrobků či komponentů odběratelům po dobu 10 let. K omezení přistoupil Úřad zejména po

analýze relevantního trhu, kdy bylo zjištěno, že vysoký počet drobných odběratelů polotovarů pro výrobu bižuterie, zčásti sdružených v Cechu výrobců bižuterie, s nimiž zástupci účastníků řízení v době před podáním návrhu na zahájení řízení o dodávkách polotovarů vedli jednání a také dospěli k závěrům, které zajišťují dodávky polotovarů pro výrobu bižuterie drobným výrobcům bižuterie. Tito drobní výrobci bižuterie, kteří jsou na dodávkách polotovarů existenčně závislí, se možné změny v omezení dodávek polotovarů pro výrobu bižuterie v souvislosti s upevněním pozice se zvýšením tržní síly účastníků řízení v důsledku nabytí kontroly nad ŽBS obávali.

Další omezení spočívá v povinnosti společnosti Ornela nabídnout k odkoupení její majetkové podíly ve společnosti Sklářská surovina, s.r.o. drobným podnikatelům, kteří byli zakládajícími členy společnosti Sklářská surovina, s.r.o. Drobní výrobci budou mít tedy možnost zpět nabýt vložené podíly s tím, že nákupem těchto drobných podílů by mohly být jejich obavy z možného nezajištění dodávek polotovarů pro výrobu bižuterie definitivně rozptýleny. Jako poslední opatření bylo všem účastníkům řízení uloženo odstranit personální propojení mezi společníky společnosti Bijou Terra s.r.o. a společností Sklářská surovina, s.r.o. a Jizerské sklo a.s. Účelem obou těchto omezení, uložených tímto rozhodnutím, je umožnění, v případě zájmu ze strany drobných výrobců bižuterie, takové struktury společníků společnosti Sklářská surovina, s.r.o. a managementu uvedených společností, které by zajistilo důslednou ochranu hospodářské soutěže na trhu skla ve tvaru tyčí a na dalších ovlivněných trzích.

Ke všem shora uvedeným omezením bylo přistoupeno s cílem nezbytné ochrany hospodářské soutěže, tj. aby tak došlo k omezení negativních dopadů spojení na spotřebitele resp. odběratele.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím odboru fúzí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Podání rozkladu má odkladný účinek.

JUDr. Luboš Rybák
pověřený řízením odboru fúzí

Rozhodnutí obdrží:

Bijou Terra, s.r.o., Jablonec nad Nisou, U přehrady 61

Bižuterie Česká Mincovna a.s., Jablonec nad Nisou, U přehrady 61

ORNELA, akciová společnost, Zásada č. 317

PRECIOSA, a.s., Jablonec nad Nisou, Opletalova 17